

**راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹
(کرونا ویروس): کارکنان حمل و نقل
مسافری (خدمه پروازی، راه آهن،
کشتیرانی، اتوبوسرانی و ...)**

مرکز سلامت محیط و کار
گروه بهداشت حرفه ای

تهیه کننده گان:

مهندس حسن کریمی
مهندس سمیه پری آذر
مهندس حمید اقتصادی

تأیید کنندگان:

دکتر یحیی خسروی معاون بهداشت حرفه ای مرکز سلامت محیط و کار
دکتر احمد جنیدی جعفری رئیس مرکز سلامت محیط و کار

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان بهداشت
مرکز سلامت محیط و کار

الف - دامنه کاربرد

در این بخش توصیه هایی برای کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری به ویژه خدمه پروازی ارائه شده است. لازم به ذکر است این راهنما می تواند برای خدمه سایر وسایل حمل و نقل مسافری از جمله قطار، کشتی و اتوبوسهای بین شهری نیز کاربرد داشته باشد. در صورت مواجهه با مسافرین مبتلا / مشکوک به ویروس کرونا این راهنما، یک راهنمای کلی برای این دسته از کارکنان بوده و برای بیماری های غیر مسری یا موارد اضطراری مانند وجود درد در قفسه سینه ، سکتة مغزی احتمالی ، آسم یا عوارض دیابتی طراحی نشده است.

ب - خود مراقبتی

اقدامات زیر برای خود مراقبتی عمومی خدمه در هنگام داشتن مسافر بیمار یا مشکوک به بیماری، عملیات تمیز کردن مناطق آلوده و اقدامات حین سفر توصیه می گردد:

۱- انجام شستشوی صحیح و مستمر دست ها:

- ۱-۱- دستها را بعد از کمک به مسافران بیمار یا لمس مایعات بدن بیمار یا سطوح آلوده به مایعات بدن به مدت حداقل ۲۰ ثانیه با آب و صابون بشوئید.
- ۱-۲- اگر صابون و آب در دسترس نیست از محلولهای ضدعفونی کننده دستی (حاوی حداقل ۶۰ درصد الکل) استفاده کنید.

۲- مسافرینی را که دارای علائم به شرح ذیل هستند را شناسایی کنید:

- ۱-۲ تب و لرز (دمای واقعی اندازه گیری شده آن ۳۸ درجه سانتیگراد یا بالاتر است که بیش از ۴۸ ساعت ادامه داشته است)
- ۲-۲ ۲-۲ سرفه خشک
- ۳-۲ ۳-۲ تنگی نفس
- ۴-۲ ۴-۲ ناخوشی مشهود

۳- تماس بین مسافران و خدمه را با شخص بیمار به حداقل برسانید.

- ۱-۳ در صورت امکان، فرد بیمار را از دیگران جدا کنید (۲ متر ایده آل است)
- ۲-۳ یک نفر از خدمه را برای خدمت به بیمار معرفی کنید.
- ۳-۳ در صورت وجود ماسک و تحمل شخص، به بیمار ماسک بدهید.
- ۴-۳ اگر ماسک صورت در دسترس نباشد یا استفاده از آن برای بیمار قابل تحمل نباشد، از بیمار بخواهید هنگام سرفه یا عطسه، دهان و بینی خود را با دستمال بپوشاند.

۴- تمام مایعات بدن (مانند ترشحات تنفسی، اسهال، استفراغ یا خون) عفونی مورد توجه ویژه قرار گیرند.

- ۱-۴ در صورت نزدیکی به مسافر بیمار یا لمس مایعات بدن وی یا سطوح آلوده با آن مایعات، دستکش یکبار مصرف بپوشید.
- ۲-۴ برای جلوگیری از آلوده شدن خود، دستکش را به دقت از دستها خارج نموده، سپس دست ها را بشویید.
- ۳-۴ در هنگام مراجعه به مسافر بیمار که دارای تب، سرفه مداوم یا تنگی نفس است، از کیت حفاظتی که شامل ماسک، محافظ چشم و گان کامل می باشد استفاده کنید.
- ۴-۴ دستکش ها و سایر وسایل مصرفی را که به وسیله شخص بیمار یا مایعات بدن وی آلوده شده است در کیسه مخصوص قرار داده و به طور صحیح دفع نمایید.

محتویات یک کیت معمولاً شامل موارد زیر است:

- ✓ ضد عفونی کننده میکروب کش برای تمیز کردن سطوح
- ✓ دستمال های مرطوب
- ✓ ماسک صورت / چشم (جداگانه یا ترکیبی)
- ✓ دستکش (یکبار مصرف)
- ✓ لباس غیرقابل نفوذ
- ✓ حوله جاذب بزرگ
- ✓ چنگک نگهدارنده
- ✓ کیسه جمع آوری زباله های مخاطره زای بیولوژیکی
- ✓ دستورالعمل های لازم

۵- سطوح آلوده را طبق پروتکل های شرکت تمیز و ضد عفونی کنید.

ج- تمیز کاری در سفر

کارمندان باید قبل از تمیز کردن یا ضد عفونی کردن هر منطقه وسایل حفاظت فردی (PPE) را در جعبه مخصوص قرار دهند.

اقدامات زیر را در مناطق آلوده به اسهال، استفراغ، مشاهده خون یا سایر مایعات بدن انجام دهید.

- ✓ برای سطوح سخت مانند میز سینی، مانیتور تلویزیون، بازوی صندلی، پنجره ها و دیوارها هرگونه آلودگی مرئی را بردارید و منطقه را تمیز و ضد عفونی کنید.
- ✓ برای سطوح نرم (متخلخل) مانند کف فرش یا کوسن های صندلی تا حد امکان آلودگی را برداشته و سطح ناحیه آلوده را با یک ماده جاذب بپوشانید.
- ✓ ماده جاذب و هر ماده باقیمانده را برداشته و سپس با محصولات مورد تایید محل را تمیز و ضد عفونی کنید.

د- بسته بندی کیسه های عفونی و دفع آن

همه موارد آلوده را با دقت در یک کیسه جمع آوری و دفع زباله های عفونی یا کیسه پلاستیکی (در صورت نبود) قرار دهید. برای جلوگیری از نشت، کیسه را بطور ایمن بسته بندی کنید. کیسه را در مکانی مطمئن نگه دارید تا بتوان با اطمینان برای دفع آن را جمع آوری کرد.

برای مناطقی که به اسهال، استفراغ، خون یا سایر مایعات بدن آلوده نیستند، باید تمیز کردن و ضد عفونی معمول انجام شود.

ه- اقدامات حین سفر

وسایل آلوده را به طور صحیح دور بیندازید. خدمه تمیز کننده را از مناطقی که آلوده به اسهال ، استفراغ ، خون یا مایعات دیگر بدن هستند ، آگاه سازید. به عنوان مثال

✓ مواد نرم (مثلاً کوسن صندلی)

✓ سطوح سخت مانند بازوی استراحت صندلی و سینی میزی

✓ دستشویی های استفاده شده توسط مسافر بیمار

✓ خدمه برای تمیز کردن این وضعیت ممکن است نیاز به وسایل حفاظت فردی (PPE) اضافی داشته باشد و برای چنین شرایطی باید آمادگی داشته باشند. در صورت تغییر مکان مسافر بیمار ، اطمینان حاصل کنید که هر دو صندلی به طور مناسب تمیز شده اند.

✓ در صورت لزوم با پزشکان و کادر بهداشتی در دسترس و ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی مشورت کنید.

✓ خطر ابتلا به عفونت به عوامل مختلفی از جمله مدت سفر، سطح تماس و میزان ایمنی شما بستگی دارد.

✓ دستورالعمل بهداشتی نحوه تماس با مسافر بیمار یا مواد آلوده کننده بالقوه مانند موارد آلوده به اسهال، استفراغ، خون یا مایعات دیگر بدن را رعایت نمایید.

و- کنترل های مدیریتی

پس از ورود کارکنان به ایستگاه قرنطینه، علائم مسافر بیمار و مواجهات احتمالی آنها را ارزیابی کرده و در صورت لزوم کارکنان مسئول انتقال بیمار برای ارزیابی و انجام آزمایشات پزشکی به یک مرکز بهداشتی و درمانی معرفی می گردند. همچنین لازم است نتایج آزمایش مربوط به اعضای خدمه یا مسافران در معرض پیگیری شود.

- ✓ تعداد افرادی که مستقیماً در تماس با مسافر بیمار قرار دارند را به حداقل برسانید. در صورت امکان ، یک عضو خدمه را برای تعامل با مسافر بیمار تعیین کنید.
- ✓ مواجهه با مسافر بیمار را تا حد امکان کوتاه کنید. یک کیسه پلاستیکی برای دفع دستمال های مصرف شده یا سایر موارد آلوده تهیه کنید.
- ✓ مسافران بیمار یا مشکوک به بیماری را ترغیب کنید تا دست خود را بشویند یا از ژل دست بر پایه الکل استفاده کنند .
- ✓ در صورت امکان مسافر بیمار را از دیگران جدا کنید یا مسافرهای مجاور را بدون به خطر انداختن امنیت پرواز (در خصوص هواپیما) یا در معرض قرار دادن مسافرهای دیگر جابجا کنید.
- ✓ آموزش های لازم به کارکنان در خصوص علائم و روشهای انتقال و پیشگیری مربوطه داده شود.
- ✓ اگر حین سفر با مسافرین بیمار یا مشکوک دچار علائم بیماری مسری شده اید دست از کار کشیده و وظایف کاری خود را قطع کرده و از آماده کردن غذا یا نوشیدنی و پذیرایی از مسافران خودداری نمایید.

نکته: این راهنمای اختصاصی برای کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...) تدوین شده است، جهت کسب اطلاعات عمومی و تخصصی بیشتر به سایر راهنماها نظیر محیط های کار(اداری- صنعتی) ، وسایل حفاظت فردی و مشاغل خاص و... مراجعه شود. همچنین کلیه راهنماهای تدوین شده بر روی سایت مرکز سلامت محیط و کار به آدرس زیر بارگزاری گردیده و در دسترس می باشد.

<http://markazsalamat.behdasht.gov.ir>

جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت های زیر مراجعه فرمایید:

<https://www.cdc.gov/quarantine/air/managing-sick-travelers/commercial-aircraft/infection-control-cabin-crew.html>

<https://www.cdc.gov/quarantine/air/managing-sick-travelers/commercial-aircraft/infection-control-cabin-crew.html>

https://www.faa.gov/other_visit/aviation_industry/airline_operators/airline_safety/safo/all_safos/media/2020/SAFO20001.pdf

<https://www.worldometers.info/coronavirus/>

<https://www.scmp.com/comment/letters/article/3050604/coronavirus-forces-hong-kong-work-home-will-businesses-see-benefits>

http://www.health.gov.on.ca/en/pro/programs/publichealth/coronavirus/2019_guidance.aspx

http://www.health.gov.on.ca/en/pro/programs/publichealth/coronavirus/docs/2019_paramedics_guidance.pdf

<https://www1.nyc.gov/assets/doh/downloads/pdf/imm/novel-coronavirus-guidance-colleges.pdf>

<https://www1.nyc.gov/assets/doh/downloads/pdf/imm/novel-coronavirus-guidance-colleges.pdf>

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-for-ems.html>

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/healthcare-supply-ppe.html>

<https://www.cdc.gov/quarantine/maritime/index.html>